

Základní škola a Mateřská škola Střítež, okres Frýdek-Místek, příspěvková organizace
739 59 Střítež 108

Školní preventivní strategie

2022-2026

Základní škola a Mateřská škola Střítež,
okres Frýdek–Místek, příspěvková organizace

Zpracovala: Mgr. Olga Landecká
metodik prevence, výchovný poradce
Platnost: od 1. 9. 2022 do 31. 8. 2026

Obsah

1. SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY	3
VZTAH UČITEL-ŽÁK	3
PROJEKTOVÉ VYUČOVÁNÍ	3
INDIVIDUALIZOVANÉ HODNOCENÍ, SLOVNÍ HODNOCENÍ, SEBEHODNOCENÍ, ZPĚTNÁ VAZBA	3
KOMUNIKACE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI	4
PEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA	4
ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ	4
ZVEŘEJNĚNÍ INFORMACÍ	4
2. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE	5
METODIK PREVENCE, VÝCHOVNÝ PORADCE	5
PEDAGOGOVÉ (ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVIŠTĚ)	5
ŘEDITEL ŠKOLY	5
3. CÍLE PROJEKTU	5
DLOUHODOBÉ CÍLE	6
KRÁTKODOBÉ CÍLE	6
4. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY	7
5. ZPŮSOB REALIZACE	8
PREVENTIVNÍ TÉMATA JSOU NEJČASTĚJI FREKVENTOVÁNA V NÁSLEDUJÍCÍCH PŘEDMĚTECH:	8
6. ZNALOSTNÍ KOMPETENCE ŽÁKŮ	9
1.–3. ROČNÍK	9
4.–5. ROČNÍK	9
7. METODY A FORMY, JAKÝMI BUDOU DÍLČÍ AKTIVITY ŘEŠENY	10
ZAMĚŘENÍ PROGRAMU: 1.– 5. ROČNÍK	10
OBSAH PROGRAMU:	11
8. VYHODNOCENÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE	12

1. Současný stav problematiky

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence, který je jednou ročně vyhodnocován, sleduje průběh a účinnost. **Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j.: 20 006/2007-51 z 16. 10. 2007.** Školní preventivní strategie (školní preventivní program) je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení.

Vztah učitel-žák

Snažíme se vztah mezi učitelem a žákem stavět na vzájemné důvěře. Naši žáci vědí, že mohou učitele požádat o pomoc, mohou vyjádřit svůj názor. Učitel získává důvěru žáka tím, že se o něj zajímá. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodiči a s ostatními pedagogy. Plněním společně stanovených cílů dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Projektové vyučování

V rámci projektového vyučování se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Ve spojených ročnících a společných projektech se žáci navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Podporujeme pomoc staršího žáka mladšímu. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba

Oceňujeme úsilí žáka a míru jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporována individualita dítěte. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly.

Komunikace se zákonnými zástupci

Všem zákonným zástupcům je nabízena možnost individuální konzultace, třídní schůzky. Zákonní zástupci jsou informováni o změnách chování svých dětí, prostřednictvím školního informačního systému Edookit. Nebráníme se jejich účasti ve výuce. Mají možnost zúčastnit se veřejných školních akcí, setkávat se pravidelně se svými učiteli, poznávat tak prostředí školy a lépe chápat potřeby svých dětí ve škole. Škola je otevřeným místem pro setkávání členů rodiny a pedagogů.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje se zákonnými zástupci, případně s dalšími odbornými institucemi.

Řešení přestupků

Sledujeme sociálně patologické jevy – šikana, kyberšikana, vandalismus, brutalita, rasismus.

V případě selhání prevence ve škole bude přistupováno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem
- jednání se zákonnými zástupci
- doporučení kontaktu s odborníky
- v případě nezájmu zákonných zástupců uvědomění sociálního odboru oddělení péče o dítě
- v případě dealerství oznámení Policii ČR

Zveřejnění informací

Informace obsahující důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry aj.) jsou zveřejněny na webových stránkách školy a na nástěnkách v budově školy.

2. Personální zajištění prevence

Metodik prevence, výchovný poradce

Metodik prevence vytváří preventivní program školy, komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence. Spolupracuje s příslušnými institucemi a organizacemi. Koordinuje předávání informací o problematice sociálně patologických jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci preventivního programu školy.

Pedagogové (školní poradenské pracoviště)

Věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na pedagogických poradách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Třídní učitel je v kontaktu se zákonnými zástupci žáků své třídy prostřednictvím pravidelných třídních schůzek, v případě potřeby je možná komunikace prostřednictvím informačního systému Edookit či telefonu.

Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů, problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Svolává v případě potřeby výchovnou komisi za účasti zákonných zástupců, pedagogů, pracovníků orgánů péče o dítě, psychologů apod.

3. Cíle projektu

Základními cíli strategie primární prevence sociálně patologických jevů na období 2022-2026 jsou:

Dlouhodobé cíle

- zlepšovat mezilidské vztahy, podporovat vzájemnou pomoc
- pěstovat v žácích pocit sounáležitosti k dění v naší škole, pocit hrdosti nad jejími úspěchy
- pěstovat a důsledně vyžadovat zásady slušného chování
- cvičit sebeovládání, umění zapojit se a obstát v kolektivu
- pokračovat v diagnostice vztahů a snažit se o jejich zlepšení
- zapojovat žáky do mimoškolních aktivit a nastínit, jak správně trávit volný čas
- ukázat dětem, jak řešit problémy, zátěžové situace, stanovit si reálný cíl v životě, to vše bez pomoci léků, drog a agresivního chování
- rozvíjet osobnost žáka, posilovat jeho pozitivní vlastnosti
- učit žáky rozlišovat dobré a špatné chování
- nadále seznamovat žáky s nebezpečím návykových látek
- podporovat spolupráci a zdravou soutěživost mezi třídami i jinými školami při školních akcích
- podporovat v dětech uctivý vztah ke starším spoluobčanům
- vést děti k toleranci ke spoluobčanům jiné národnosti, jiného životního stylu či náboženského vyznání
- vést děti ke správnému využívání výpočetní techniky, vést osvětu o sociálních sítích, jejich využívání, ale i zneužívání

Krátkodobé cíle

- zmapování potřeb v oblasti primární prevence (viz Minimální preventivní program)

Prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže zahrnuje především aktivity v těchto oblastech prevence:

- nebezpečí internetu, kyberšikana
- násilí a šikanování
- kriminalita, delikvence, vandalismus a jiné formy násilného chování
- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus
- užívání návykových látek (vč. opomíjeného alkoholu a kouření), anabolik, medikamentů a dalších látek
- netolismus (virtuálních drog) a gambling (patologického hráčství)
- divácké násilí
- komerční sexuální zneužívání dětí
- syndrom týraných a zneužívaných dětí
- sekty a sociálně patologická náboženská hnutí
- záškoláctví

4. Vymezení cílové skupiny

Strategie je zaměřena pro všechny žáky 1. - 5. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

U pedagogů je další vzdělávání zaměřeno na celý tým, se zvláštním přihlédnutím k začínajícím pedagogům. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště.

5. Způsob realizace

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita dětí)
- netolerujeme projev rasismu, xenofobie, nacionalismu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy a zákonných zástupců
- netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy
- vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření
- využíváme pomoci a zkušeností odborníků
- problémy řešíme věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti
- nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační...)
- jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku
- vedeme k posilování komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku

Preventivní témata jsou nejčastěji frekventována v následujících předmětech:

- My a svět (Vlastivěda a Přírodověda)
- Český jazyk
- Informatika
- Prvouka
- Kultura a tvoření (Výtvarná výchova a Pracovní činnosti)
- Tělesná výchova

6. Znalostní kompetence žáků

1.–3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a zdravý životní styl
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů
- mají základní vědomosti nebezpečí ve virtuálním světě

4.–5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- znají zákony omezující kouření, používání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti a pojmenovat základní mezilidské vztahy
- vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jejich práva
- mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrasování aj.) je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky
- mají základní vědomosti nebezpečí ve virtuálním světě

7. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

Zaměření programu: 1.– 5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- nastavení pravidel bezpečného používání internetu
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (např. formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků – hygiena, životospráva
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování soc.-patologických problémů v třídních kolektivech
- důraz na spolupráci se zákonnými zástupci
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod., účast v soutěžích výtvarných, pěveckých, sportovních, zdravotnických, dopravních atd. jako v předchozích letech

Obsah programu:

- vzájemné poznávání účastníků
- vytváření vztahu důvěry mezi žáky a učiteli a mezi žáky navzájem
- stanovení pravidel soužití třídní komunity
- formování skupiny, která je pro žáky bezpečným místem, která jim pomůže vyhnout se rizikovému společensky nežádoucímu chování – šikanování, užívání alkoholu a drog, vzniku různých typů závislostí apod.
- začlenění nových žáků do komunity třídy
- trénink obrany před manipulací, s uměním říci „ne“
- trénink odpovědnosti za vlastní rozhodnutí
- zvládání náročných fyzických duševních situací
- umění vyrovnat se s neúspěchem
- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků
- rozvoj schopností přijímat svobodná a odpovědná rozhodnutí
- nácvik efektivní komunikace na základě vlastních prožitků
- nácvik řešení zátěžových situací
- zvýšení schopnosti odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím (včetně odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodných způsobů chování)
- přehled životních rizik
- společenské vztahy (včetně mediální hygieny, vlivu reklamy apod.)
- modelové, projektové situace poskytující návody k řešení problémů

8. Vyhodnocení preventivní strategie

Cíle Školní preventivní strategie jsou konkrétně naplňovány formou realizace aktivit Preventivního programu školy, který je v každém školním roce aktualizován.

Vyhodnocení bude provedeno v červnu roku 2026. Vyhodnotíme dlouhodobou preventivní strategii školy, analyzujeme výskyt řešených situací rizikového chování na škole. Po analýze výsledků zjistíme účinnost, popřípadě změníme její nastavení na další období podle aktuálních problémů. Strategie je vyhodnocována evaluací preventivního programu školy, který se aktualizuje každý rok.